

FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto
Kokous 2023/1

Muistio

Aika: 16.2.2023 klo 9.00–12.00

Paikka: Videoneuvottelu, Zoom:

Osallistujat:

Minna Abrahamsson-Sipponen, Oulun yliopiston kirjasto
Marianne Dube, Svenska handelshögskolans bibliotek
~~Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto~~
Tommi Harju, Taideyliopiston kirjasto (puheenjohtaja)
Anne Lehto, Tritonia
Riitta Lähdemäki, Tampereen yliopiston kirjasto
Ari Muhonen, Itä-Suomen yliopiston kirjasto
Yrsa Neuman, Åbo Akademis bibliotek
Minna Niemi-Grundström, Helsingin yliopiston kirjasto
Ulla Nygrén, Turun yliopiston kirjasto
Pekka Olsbo, Jyväskylän yliopiston Avoimen tiedon keskus
Susanna Parikka, Lapin korkeakoulukirjasto
Matti Raatikainen, Aalto-yliopiston oppimispalvelut
Miia Willman, LUT-tiedekirjasto
Niko Niskanen (sihteeri)

Marianne Dube liittyi kokoukseen klo 9.02

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen (klo 9.01)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 09.02.

Pöytäkirjantarkastajiksi ja äänenlaskijoiksi valittiin Minna Abrahamsson-Sipponen ja Marianne Dube.

Esityslista hyväksyttiin.

Puheenjohtaja ilmoitti Pekka Olsbon valinnasta varapuheenjohtajaksi työvaliokunnan kokouksessa.

2. Ajankohtaiset kuulumiset (klo 9.05)

Minna Niemi-Grundström kertoi Helsingin yliopiston ajankohtaisista kuulumisista. Esitys lisätään eDuuniin kokouksen kansioon.

3. Toimintakertomus 2022 (klo 9.30)

Yhteistyösihteeri esitteli vuoden 2022 toimintakertomuksen (liite 1).

Toimintakertomus hyväksyttiin keskustelusta nousseiden muokkausten tekemisen jälkeen.

4. Työryhmien raportit vuodelta 2022 (liite 2) (klo 9.34)

Yhteistyösihteeri esitteli koosteen työryhmien raporteista vuodelta 2022.

5. Vuoden 2022 alustava tilinpäätös, budjetti sekä kirjastojen maksuosuudet 2023 (klo 9.36)

Ari Muhonen esitteli vuoden 2022 tilinpäätöksen

Yhteistyösihteerin palkkaan meni joulukuusta jo hieman rahaa, nämä näkyvät ostetuissa palveluissa yhteistyösihteerin ollessa Itä-Suomen yliopistolta

Alustava tilinpäätös vuodelta 2022. Kirjastojen maksuosuuksista sopiminen vuodelle 2023 ja budjetin hyväksyminen vuodelle 2023 (liite 3).

Puheenjohtaja esitteli budjetin 2023.

Jäsenten maksuosuudet päätettiin pitää samoina kuin aiempina vuosina. Siirtoa edellisen vuoden budjetista jäi reilut 24 000 euroa.

Loppuvuotena pidettävälle työpajalle on varattu osuus budjetista.

Seuraavalla vuodelle jäisi näillä näkymin n. 14 000 euroa siirtoa, mutta osuuden uskotaan vielä vähenevän.

Budjettiehdotus vuodelle 2023 hyväksyttiin.

6. Toimintasuunnitelma 2023–2024 (klo 9.43)

Puheenjohtaja esitteli toimintasuunnitelman vuosille 2023 ja 2024 (liite 4).

Toimintasuunnitelma perustuu viestintästrategiaan sekä aikaisempaan toimintasuunnitelmaan.

Käytiin keskustelua toimintasuunnitelmassa korostuvista teemoista, joita ovat avoin tiede, aineistojen kehittymisen suuntaan vaikuttaminen, sidosryhmäyhteistyö sekä sisäinen yhteistyö.

Toimintasuunnitelman tavoitteita pidettiin hyvinä, vaikkakin niiden saavuttaminen tulee vaatimaan ponnisteluja. Etenkin Rights Retention -strategian edistäminen koettiin tärkeäksi, sillä yksittäiset organisaatiot ajaisivat asiaa myös omilla toiminnoillaan. Yhteistyön merkityksen korostaminen todettiin myös tärkeäksi suuntaviivaksi.

Uuden strategian valmistelu alkaa taas vuoden 2024 alussa.

Toimintasuunnitelma vuosille 2023 ja 2024 hyväksyttiin pienillä lisäyksillä.

Tauko 10.20–10.35

7. Tilastointi 2022 (liite 5) (klo 10.35)

Puheenjohtaja esitteli tieteellisten kirjastojen yhteistilaston tiedonkeruumallin 2022.

Keskusteltiin tieteellisten kirjastojen tilastoinnin työryhmän ehdotuksesta tieteellisten kirjastojen tilastointimalliksi. Aikaisemman kokemuksen perusteella todettiin, että tilastointia varten tarvittaisiin

tarkempia ja yhtenäisempiä määritelmiä. Aiempien mallien on todettu olleen liian monimutkaisia, joten uutta ehdotusta varten tehtiin aluksi merkittävää karsimistyötä. Lisäyksiä voitaisiin tehdä taas tarvittaessa, ja etenkin ohjeistuksia tilastoitavien lukujen tuottamisesta tulisi tarkentaa.

Toisaalta taas keskustelussa todettiin, että tilastoitavien lukujen lista on karsimisesta huolimatta varsin vaativa, ja osa tilastoitavista kohteista ei koske kaikkia yliopistokirjastoja. Mallia pitäisi saada samanaikaisesti sekä tiivistettyä että tarkennettua. Esiin nousi ajatus siitä, että kirjastojen palvelut nykypäivänä ovat liian laaja-alaisia selkeään tilastointiin, sillä muun muassa avoimen tieteen eteen tehty työ on kovin vaikea tuoda näkyville. Mallien jatkuva uudistuminen herätti myös huolen tilastoinnin pitkän linjan säilyvyyden katoamisesta.

Tilastointiryhmän ehdotusta ja jatkokehittämisen tarvetta tullaan kommentoimaan työvaliokunnassa.

8. Yliopistokirjastojen hiilijalanjälki ja kestävä kehitys (klo 11.00)

Puheenjohtaja alusti keskustelun kestävästä kehityksestä aiheena sekä FUNin vaikutusmahdollisuuksista muutoksen edistämiseksi. AMKIT on esitellyt asiaa FUNin 5/2022-kokouksessa. Tuolloin päätettiin, että FUNin työvaliokunta miettii, kuinka FUN voi edistää yliopistokirjastojen kestävästä kehitystä ja tehdä yhteistyötä.

Keskustelun alkajaisiksi todettiin, että kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi kannattaisi tehdä yhteistyötä yliopistokirjastojen sekä ammattikorkeakoulujen välillä. Muun muassa yhteistä muistilistaa esimerkiksi julisteen muodossa ehdotettiin.

Käytännön toimista esiin nousi painettujen kirjojen osuuden vähentäminen kirjastoissa, mutta konkreettista näyttöä sähköisen materiaalin hiilijalanjäljestä kaipaillaan myös. Esille nousivat myös RFID ja uusiokäyttö, sekä positiivisen muutoksen ilmi tuomisen mahdollisuudet esimerkiksi mittareiden muodossa. Muistutettiin myös, ettei asiaa pidä katsoa liian kapeasti pelkillä mittareilla, sillä kestävään kehitykseen liittyy paljon muitakin asioita, kuten pitkäjänteisyys ja sosiaalinen toiminta. Tulisikin miettiä sitä, miten FUNin toiminta kytkeytyy suuressa kuvassa planetaariseen hyvinvointiin. Kestävä kehityksen teema esiintyy jatkuvasti laajemmin eri organisaatioiden toiminnassa, ja yliopistokirjastot voisivat pohtia lähestymistapaansa esimerkiksi työpajatyöskentelyn avulla.

Päätettiin perustaa kestävä kehityksen työryhmä puheenjohtajan johdolla.

9. Ilmoitusasiat (klo 11.16)

FUNin lausunto E-aineistojen kirjastokäytön korvaamista koskevaa selvitystä varten on laitettu lausuntopalveluun: [FUNLausuntoE-aineistotKirjastokorvaus.docx \(eduuni.fi\)](#)

FUNin työvaliokunta nimesi Pekka Olsbon jäseneksi AVOTT:n arkkitehtuuriryhmään Riitta Lähdemäen tilalle.

FUNin työvaliokunta nimesi Minna Niemi-Grunströmin varajäseneksi Avoimen tieteen ja tutkimuksen ohjausryhmään 2023–2024.

FUNin työvaliokunta nimesi Ari Muhosen Unifin koolle kutsumaan Kopiosto-sopimusta käsittelevään ryhmään Miia Willmanin tuella.

FUNia on pyydetty nimeämään jäsen Avoimen tieteen ja tutkimuksen rahoitustyöryhmään.

FUN on saanut vastattavakseen kyselyn suomen kielen tilanteesta ja ehdotettavista toimista suomen kielen elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Mahdollisia vastauksia pyydetään 30.4.2023 mennessä. Työvaliokunta päättää, vastataanko kyselyyn.

10. Muut asiat (klo 11.18)

Kirjastoverkostot FUN mukaan lukien tapasivat Kansalliskirjaston 26.1. Tapaamisessa sovittiin, että yhdessä käsiteltyjä teemoja (Tekijänoikeus, Kopiosto, Kestävä kehitys, Tilastot, Kirjastoalan koulutus, Digivisio) työstetään Kirjastoverkkopäivillä. Kirjastosektoreita pyydettiin nimeämään kaksi edustajaa valmisteluryhmään.

Tiedotettiin Unifin kutsusta perustetusta Kopiosto-sopimusta koskevasta ryhmästä, johon FUNin työvaliokunta on nimennyt Ari Muhosen (Miia Willmanin tuella).

Keskustelua käytiin myös lehtitilauksista sekä avointen oppimateriaalien laajasta käyttöön ottamisesta.

11. Seuraavat kokoukset (klo 11.36)

FUNin seuraavat kokoukset:

- 20.4.2023 klo 9–12 (etäkokous), Kansalliskirjasto
 - o mukana Kansalliskirjaston johtaja Kimmo Tuominen klo 10.00–11.00
- 8.6.2023 klo 10–15 (lähikokous) (Musiikkitalo on jo varattu mahdolliseksi tilaksi)
 - o sidosryhmät vielä pohdittavana

Työvaliokunnan kokousajat keväällä:

- 28.3.2023 klo 13–15 (etäkokous)
- 23.5.2023 klo 13–15 (etäkokous)

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.38.

Liitteet:

- Liite 1 FUN toimintakertomus 2022 luonnos
- Liite 2 Työryhmien raporttien kooste vuodelta 2022
- Liite 3 Alustava tilinpäätös 2022 ja budjettiluonnos 2023
- Liite 4 FUN toimintasuunnitelma 2023–2024
- Liite 5 Tieteellisten kirjastojen tilastoinnin työryhmän ehdotus tieteellisten kirjastojen tilastointimalliksi
- Liite 6 FUNLausuntoE-aineistotKirjastokorvaus

Tommi Harju
puheenjohtaja

Niko Niskanen
sihteeri

Minna Abrahamsson-Sipponen
pöytäkirjantarkastaja

Marianne Dube
pöytäkirjantarkastaja